Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (devátého senátu)

11. června 2020*

„Řízení o předběžné otázce – Koncesní řízení – Směrnice 2014/23/EU – Článek 38 odst. 9 – Režim nápravných opatření určených k prokázání, že hospodářský subjekt, kterého se týká důvod pro vyloučení, je opět spolehlivý – Vnitrostátní právní úprava zakazující hospodářským subjektům, u nichž je dán povinný důvod pro vyloučení, účastnit se koncesního řízení po dobu pěti let – Vyloučení jakékoli možnosti takových subjektů podat důkaz o přijatých nápravných opatřeních“

Ve věci C-472/19,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Conseil d'État (Státní rada, Francie) ze dne 14. června 2019, došlým Soudnímu dvoru dne 20. června 2019, v řízení

Vert Marine SAS

proti

Premier ministre,

Ministre de l'Économie et des Finances,

SOUDNÍ DVŮR (devátý senát),

ve složení S. Rodin, předseda senátu, D. Šváby (zpravodaj) a N. Piçarra, soudci,

generální advokát: M. Campos Sánchez-Bordona,

vedoucí soudní kanceláře: V. Giacobbo-Peyronnel, radová,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření předložená:

– za Vert Marine SAS F. Dereuxem, avocat,

– za francouzskou vládu P. Dodellerem, A.-L. Desjonquères a C. Mosser, jako zmocněnci,

– za řeckou vládu A. Dimitrakopoulou, D. Tsagkaraki a L. Kotroni, jako zmocněnkyněmi,

– za Evropskou komisi J.-F. Brakelandem, P. Ondrůškem a L. Haasbeek, jako zmocněnci,

* Jednací jazyk: francouzština.

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generálního advokáta, rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 38 odst. 9 a 10 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/23/EU ze dne 26. února 2014 o udělování koncesí (Úř. věst. 2014, L 94, s. 1).

2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi společností Vert Marine SAS na jedné straně a Premier ministre (předseda vlády) a ministre de l'Économie et des Finances (ministr hospodářství a financí) (Francie) na straně druhé ve věci návrhu této společnosti na zrušení některých ustanovení décret n° 2016-86, du 1er février 2016, relatif aux contrats de concession (nařízení č. 2016-86 ze dne 1. února 2016 o koncesích) (JORF, 2. února 2016, dokument č. 20).

Právní rámec

Unijní právo

3 Bod 71 odůvodnění směrnice 2014/23 zní:

„Měla by se však zohlednit možnost, že hospodářské subjekty přijmou opatření v oblasti dodržování souladu s předpisy zaměřená na odstranění důsledků všech trestných činů nebo pochybení a na účinnou prevenci dalšího výskytu nezákonného jednání. Tato opatření mohou spočívat zejména v personálních a organizačních opatřeních, jako je přerušení všech kontaktů s osobami nebo organizacemi zapojenými do nezákonného jednání, příslušná reorganizace zaměstnanecké struktury, zavedení systémů hlášení a kontrol, vytvoření mechanismu vnitřních auditů za účelem monitorování dodržování souladu s předpisy a přijetí pravidel vnitřní odpovědnosti a náhrad škod. Pokud taková opatření poskytují dostatečné záruky, dotčené hospodářské subjekty by již neměly být vylučovány pouze z těchto důvodů. Hospodářské subjekty by měly mít možnost požádat, aby byla posouzena opatření přijatá k zajištění souladu s předpisy za účelem případného přijetí do koncesního řízení. Mělo by však být ponecháno na členských státech, aby stanovily přesné procesní a věcné podmínky pro uplatnění této možnosti. Mají zejména možnost svobodně rozhodnout, zda ponechají provedení příslušného posouzení na jednotlivých veřejných zadavatelích či zadavatelích, nebo svěří tento úkol jiným orgánům na ústřední či neústřední úrovni."

4 Článek 38 odst. 4, 9 a 10 této směrnice stanoví:

„4. Veřejní zadavatelé a zadavatelé podle čl. 7 odst. 1 písm. a) vyloučí z účasti v koncesním řízení hospodářský subjekt, pokud zjistili, že daný hospodářský subjekt byl pravomocným rozsudkem odsouzen za některý z následujících činů:

a) účast na zločinném spolčení, jak je vymezena v článku 2 rámcového rozhodnutí Rady 2008/841/SVV [ze dne 24. října 2008 o boji proti organizované trestné činnosti (Úř. věst. 2008, L 300, s. 42];

b) korupce, jak je vymezena v článku 3 Úmluvy o boji proti korupci úředníků Evropských společenství nebo členských států Evropské unie [(Úř. věst. 1997, C 195, s. 1; Zvl. vyd. 19/08, s. 136] a čl. 2 odst. 1 rámcového rozhodnutí Rady 2003/568/SVV [ze dne 22. července 2003 o boji proti korupci v soukromém sektoru (Úř. věst. 2003, L 192, s. 54; Zvl. vyd. 19/06, s. 182)], jakož i korupce, jak je vymezena ve vnitrostátním právu veřejného zadavatele, zadavatele nebo hospodářského subjektu;

c) podvod ve smyslu článku 1 Úmluvy o ochraně finančních zájmů Evropských společenství [(Úř. věst. 1995, C 316, s. 48; Zvl. vyd. 19/08, s. 57)];

d) teroristické trestné činy, jak jsou vymezeny v článku 1 rámcového rozhodnutí Rady 2002/475/SVV [ze dne 13. června 2002 o boji proti terorismu (Úř. věst. 2002, L 164, s. 3; Zvl. vyd. 19/06, s. 18)], nebo trestné činy spojené s teroristickými činnostmi, jak jsou vymezeny v článku 3 uvedeného rámcového rozhodnutí, anebo návod či pomoc k jejich spáchání nebo pokus o ně, jak jsou vymezeny v článku 4 uvedeného rámcového rozhodnutí;

e) praní peněz nebo financování terorismu, jak jsou vymezeny v článku 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/60/ES [ze dne 26. října 2005 o předcházení zneužití finančního systému k praní peněz a financování terorismu (Úř. věst. 2005, L 309, s. 15)].

f) dětská práce a jiné formy obchodování s lidmi ve smyslu článku 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/36/EU [ze dne 5. dubna 2011 o prevenci obchodování s lidmi, boji proti němu a o ochraně obětí, kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2002/629/SVV (Úř. věst. 2011, L 101, s. 1)].

[…]

9. Každý hospodářský subjekt, který se nachází v některé ze situací uvedených v odstavcích 4 a 7, může poskytnout důkazy o tom, že opatření přijatá hospodářským subjektem postačují k prokázání jeho spolehlivosti navzdory existenci platného důvodu pro vyloučení. Jsou-li tyto důkazy považovány za dostatečné, není příslušný hospodářský subjekt z koncesního řízení vyloučen.

Za tímto účelem hospodářský subjekt prokáže, že nahradil nebo se zavázal nahradit veškeré škody způsobené spácháním trestného činu nebo pochybením, vyčerpávajícím způsobem vysvětlil fakta a okolnosti v aktivní součinnosti s vyšetřujícími orgány a přijal konkrétní technická, organizační a personální opatření vhodná k zabránění další trestné činnosti nebo pochybením. Opatření přijatá hospodářskými subjekty jsou hodnocena s ohledem na závažnost a konkrétní okolnosti trestného činu nebo pochybení. Pokud jsou opatření považována za nedostatečná, obdrží příslušný hospodářský subjekt odůvodnění tohoto rozhodnutí.

Hospodářský subjekt, který byl pravomocným rozsudkem vyloučen z účasti v zadávacích řízeních nebo koncesních řízeních, nesmí využívat možnost stanovenou v tomto odstavci po dobu vyloučení vyplývající z uvedeného rozsudku ve členských státech, v nichž daný rozsudek vyvolává účinky.

10. Členské státy stanoví prostřednictvím právních či správních předpisů a s ohledem na právo Unie podmínky k provedení tohoto článku. Zejména vymezí maximální dobu vyloučení pro případ, kdy hospodářský subjekt nepřijme žádn[á] opatření vymezená v odstavci 9 k tomu, aby prokázal svou spolehlivost. Pokud nebyla doba vyloučení stanovena v pravomocném rozsudku, nesmí překročit pět let ode dne vydání odsuzujícího pravomocného rozsudku v případech uvedených v odstavci 4 a tři roky od příslušné události v případech uvedených v odstavci 7.“

5 Článek 51 uvedené směrnice stanoví:

„1. Členské státy uvedou v účinnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí do 18. dubna 2016. Neprodleně sdělí Komisi jejich znění.

Tyto předpisy přijaté členskými státy musí obsahovat odkaz na tuto směrnici nebo musí být takový odkaz učiněn při jejich úředním vyhlášení. Způsob odkazu si stanoví členské státy.

2. Členské státy sdělí Komisi znění hlavních ustanovení vnitrostátních právních předpisů, které přijmou v oblasti působnosti této směrnice.“

Francouzské právo

6 Článek 39 ordonnance nº 2016-65, du 29 janvier 2016, relative aux contrats de concession (nařízení s mocí zákona č. 2016-65 ze dne 29. ledna 2016 o koncesích) (JORF, 30. ledna 2016, dokument č. 66) stanovil:

„Z koncesního řízení jsou vyloučeny:

1. osoby, které byly pravomocně odsouzeny pro některý z trestných činů uvedených v článcích 222-34 až 222-40, 313-1, 313-3, 314-1, 324-1, 324-5, 324-6, 421-1 až 421-2-4, 421-5, 432-10, 432-11, 432-12 až 432-16, 433-1, 433-2, 434-9, 434-9-1, 435-3, 435-4, 435-9, 435-10, 441-1 až 441-7, 441-9, 445-1 až 445-2-1 nebo 450-1 code pénal (trestní zákon), v článcích 1741 až 1743, 1746 nebo 1747 code général des impôts (obecný daňový zákoník), a pokud jde o koncese, které nejsou koncesemi v oblasti obrany a bezpečnosti, v článcích 225-4-1 a 225-4-7 code pénal (trestní zákon), nebo pro podílnictví na takových trestných činech, jakož i pro odpovídající trestné činy stanovené právními předpisy jiného členského státu Unie […]

[…]

Vyloučení z koncesního řízení na základě tohoto bodu 1 je platné po dobu pěti let od vyhlášení odsuzujícího rozsudku;

[…]“

7 Článek 19 nařízení č. 2016-86 stanovil:

„I. – Na podporu své žádosti o koncesi předloží zájemce čestné prohlášení, v němž uvede:

1. že není nijak vyloučen z účasti v koncesním řízení podle článků 39, 40 a 42 shora uvedeného nařízení s mocí zákona ze dne 29. ledna 2016;

2. že údaje a dokumenty, které se týkají jeho způsobilosti a schopností a jsou požadovány na základě článku 45 shora uvedeného nařízení s mocí zákona ze dne 29. ledna 2016 a za podmínek stanovených v článcích 20 a 21, jsou správné.

II. – Zájemce předloží všechny dokumenty dokládající, že není nijak vyloučen z účasti v koncesním řízení podle článků 39, 40 a 42 shora uvedeného nařízení s mocí zákona ze dne 29. ledna 2016.

[…]“

8 Článek 23 nařízení č. 2016-86 stanovil:

„I. – Zjistí-li orgán udělující koncesi, že podklady či informace, jejichž předložení bylo povinné podle článků 19, 20 a 21, může před posouzením žádostí o koncesi vyzvat dotyčné zájemce, aby svou žádost o koncesi v přiměřené lhůtě doplnili. O použití tohoto ustanovení následně uvědomí ostatní zájemce.

II. – […] Vyřazeny jsou rovněž nepřípustné žádosti o koncesi. Nepřípustnou žádostí o koncesi je žádost předložená zájemcem, který se nemůže účastnit koncesního řízení podle článků 39, 40, 42 a 44 výše uvedeného nařízení s mocí zákona [č. 2016-65] nebo který nemá požadovanou způsobilost nebo schopnosti v souladu s článkem 45 téhož nařízení s mocí zákona.“

9 Všechna výše uvedená ustanovení nařízení s mocí zákona č. 2016-65 a nařízení č. 2016-86 byla zrušena k 1. dubnu 2019 a jejich obsah byl převzat do článku L. 3123-1 a článků R. 3123-1 až R. 3123-21 code de la commande publique (zákon o zadávání veřejných zakázek).

Spor v původním řízení a předběžné otázky

10 Vert Marine, společnost specializující se na delegovanou správu zařízení pro sportovní a volnočasové aktivity, jejíž převážná část činnosti spočívá v provozování koncesí uzavřených s veřejnoprávními korporacemi, se obrátila na Conseil d'État (Státní rada, Francie) ve věci svého návrhu na zrušení článků 19 a 23 nařízení č. 2016-86 a napadla implicitní zamítnutí tohoto návrhu předsedou vlády.

11 V tomto ohledu zejména tvrdí, že tato ustanovení nejsou slučitelná s článkem 38 směrnice 2014/23, neboť hospodářským subjektům, které jsou ze zákona vyloučeny z účasti v koncesním řízení v důsledku pravomocného odsouzení pro některý ze závažných trestných činů uvedených v čl. 39 odst. 1 nařízení s mocí zákona č. 2016-65, neposkytují možnost podat důkaz o tom, že přijaly nápravná opatření umožňující prokázat, že navzdory tomuto odsouzení jsou opět spolehlivé. Ze spisu předloženého Soudnímu dvoru vyplývá, že trestné činy uvedené v čl. 39 odst. 1 nařízení s mocí zákona č. 2016-65 v podstatě odpovídají trestným činům uvedeným v čl. 38 odst. 4 směrnice 2014/23.

12 V tomto rámci si předkládající soud klade otázku, zda čl. 38 odst. 9 a 10 směrnice 2014/23 brání vnitrostátní právní úpravě, která zbavuje hospodářský subjekt možnosti podat takový důkaz, byl-li tento hospodářský subjekt ze zákona vyloučen z účasti v koncesních řízeních v důsledku pravomocného odsouzení pro zvlášť závažné trestné činy, které mají být dle záměru vnitrostátního zákonodárce postihovány, aby se v zájmu prosazení morálních zásad v oblasti zadávání veřejných zakázek zaručila plná bezúhonnost zájemců.

13 Kromě toho si předkládající soud klade otázku, zda v případě, kdy lze posouzení vhodnosti nápravných opatření přijatých hospodářským subjektem svěřit soudním orgánům, lze mít za to, že jistá soudní opatření upravená vnitrostátním právem, a sice zproštění zákazu, zahlazení odsouzení soudem a neuvedení záznamu o odsouzení v rubrice č. 2 rejstříku trestů, vyhovují režimu nápravných opatření zavedenému v čl. 38 odst. 9 směrnice 2014/23.

14 Za těchto podmínek se Conseil d'État (Státní rada, Francie) rozhodla přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Musí být směrnice [2014/23] vykládána v tom smyslu, že brání tomu, aby právní úprava členského státu v zájmu prosazení morálních zásad v oblasti zadávání veřejných zakázek neposkytovala hospodářskému subjektu, který byl pravomocně odsouzen za zvlášť závažný trestný čin a z tohoto důvodu je vyloučen z účasti v koncesním řízení po dobu pěti let, žádnou možnost poskytnout důkazy o tom, že jím přijatá opatření postačují k prokázání jeho spolehlivosti veřejnému zadavateli navzdory existenci tohoto důvodu pro vyloučení?

2) Jestliže směrnice [2014/23] ponechává členským státům možnost svěřit úkol spočívající v posouzení opatření směřujících k zajištění souladu jiným orgánům než dotčenému veřejnému zadavateli, lze na základě tohoto oprávnění svěřit uvedený úkol soudním orgánům? Pokud ano, lze takové mechanismy, jako je zproštění zákazu, zahlazení odsouzení soudem a neuvedení záznamu o odsouzení v rubrice č. 2 rejstříku trestů podle francouzského práva, považovat za obdobné opatřením směřujícím k zajištění souladu ve smyslu uvedené směrnice?“

K předběžným otázkám

K první otázce

15 Podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda musí být čl. 38 odst. 9 a 10 směrnice 2014/23 vykládán v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, která hospodářskému subjektu, jenž byl pravomocně odsouzen pro některý z trestných činů uvedených v čl. 38 odst. 4 této směrnice a pro nějž z tohoto důvodu platí zákonný zákaz účasti v koncesních řízeních, neumožňuje podat důkaz o tom, že přijal nápravná opatření, jimiž by bylo možné prokázat, že je opět spolehlivý.

16 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle čl. 38 odst. 9 prvního pododstavce směrnice 2014/23 může každý hospodářský subjekt, který se nachází v některé ze situací uvedených mimo jiné v odstavci 4 tohoto článku, poskytnout důkazy o tom, že opatření přijatá hospodářským subjektem postačují k prokázání jeho spolehlivosti navzdory existenci platného důvodu pro vyloučení, a že jsou-li tyto důkazy považovány za dostatečné, není příslušný hospodářský subjekt z řízení vyloučen. Toto ustanovení tak zavádí mechanismus nápravných opatření *(self-cleaning)* [obdobně viz v souvislosti s čl. 57 odst. 6 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/24/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání veřejných zakázek a o zrušení směrnice 2004/18/ES (Úř. věst. 2014, L 94, s. 65), který odpovídá článku 38 odst. 9 směrnice 2014/23, rozsudek ze dne 30. ledna 2020, Tim, C-395/18, EU:C:2020:58, bod 49 a citovaná judikatura].

17 Ze znění čl. 38 odst. 9 prvního pododstavce směrnice 2014/23 vyplývá, že toto ustanovení, podle něhož může každý hospodářský subjekt podat důkaz o přijatých nápravných opatřeních, přiznává hospodářským subjektům právo, které musí členské státy při provedení této směrnice zaručit za současného dodržení podmínek stanovených touto směrnicí.

18 Článek 38 odst. 9 třetí pododstavec směrnice 2014/23 nicméně stanoví, že možnost prokázat přijatá nápravná opatření není přiznána hospodářskému subjektu vyloučenému pravomocným rozsudkem z účasti v zadávacích řízeních nebo koncesních řízeních, a to po celou dobu vyloučení vyplývající z rozsudku a v členských státech, v nichž daný rozsudek vyvolává účinky. Jedině v tomto případě tedy hospodářský subjekt nemůže požívat práva přiznaného článkem 38 odst. 9 prvním pododstavcem směrnice 2014/23.

19 V tomto ohledu nelze vyloučení pravomocným rozsudkem ve smyslu čl. 38 odst. 9 třetího pododstavce směrnice 2014/23 stavět na stejnou roveň s vyloučením, které je na základě takové vnitrostátní právní úpravy, jako je čl. 39 odst. 1 nařízení s mocí zákona č. 2016-65, stanoveno automaticky pro všechny hospodářské subjekty odsouzené pravomocným rozsudkem pro některý z trestných činů uvedených v čl. 38 odst. 4 směrnice 2014/23.

20 Ze znění čl. 38 odst. 9 třetího pododstavce směrnice 2014/23 totiž jednoznačně plyne, že vyloučení musí přímo vyplývat z pravomocného rozsudku týkajícího se určitého hospodářského subjektu, a nemůže zejména vycházet z pouhé skutečnosti, že pravomocným rozsudkem došlo k odsouzení pro některý z důvodů uvedených v čl. 38 odst. 4 směrnice 2014/23.

21 Ze znění čl. 38 odst. 9 směrnice 2014/23 tedy vyplývá, že s výjimkou případu uvedeného v třetím pododstavci tohoto ustanovení může hospodářský subjekt podat důkaz o nápravných opatřeních přijatých za účelem prokázání jeho spolehlivosti navzdory tomu, že je u něj dán některý z důvodů pro vyloučení uvedených v čl. 38 odst. 4 a 7 směrnice 2014/23, jako je odsouzení pravomocným rozsudkem pro některý z důvodů vyjmenovaných v čl. 38 odst. 4 písm. a) až f) směrnice 2014/23.

22 Tento výklad je podpořen cílem čl. 38 odst. 9 směrnice 2014/23. Smyslem tohoto ustanovení, které stanoví, že každý hospodářský subjekt musí mít možnost poskytnout důkaz o přijatých nápravných opatřeních, je totiž zdůraznit význam, který je přikládán spolehlivosti hospodářského subjektu

(obdobně viz rozsudek ze dne 30. ledna 2020, Tim, C-395/18, EU:C:2020:58, bod 49 a citovaná judikatura), a zaručit tedy – jak uvedla řecká vláda ve svém písemném vyjádření – objektivní hodnocení hospodářských subjektů a zajistit účinnou hospodářskou soutěž. Tento cíl by přitom byl ohrožen, kdyby členské státy mohly omezit – nad rámec případu uvedeného v čl. 38 odst. 9 třetím pododstavci směrnice 2014/23 – právo hospodářských subjektů podat důkaz o přijatých nápravných opatřeních.

23 Tento výklad mimoto není zpochybněn tím, že členské státy musí na základě čl. 38 odst. 10 směrnice 2014/23 stanovit podmínky k provedení tohoto článku a mají za tím účelem nepochybnou posuzovací pravomoc (obdobně viz rozsudek ze dne 30. ledna 2020, Tim, C-395/18, EU:C:2020:58, bod 34 a citovaná judikatura).

24 Výraz „podmínky k provedení“ totiž předpokládá, aby samotná existence práva přiznaného článkem 38 odst. 9 prvním pododstavcem směrnice 2014/23, jakož i možnost ho uplatnit, byly zaručeny členskými státy, neboť jinak by členské státy při stanovování těchto podmínek k provedení mohly – jak uvedla Komise ve svém písemném vyjádření – zbavit toto právo jeho podstaty. Takový výklad je ostatně potvrzen v bodě 71 odůvodnění směrnice 2014/23, z něhož vyplývá, že členské státy mají pouze pravomoc stanovit procesní a věcné podmínky k vymezení rámce výkonu tohoto práva.

25 S ohledem na výše uvedené úvahy je třeba na první otázku odpovědět tak, že čl. 38 odst. 9 směrnice 2014/23 musí být vykládán v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, která hospodářskému subjektu, jenž byl pravomocně odsouzen pro některý z trestných činů uvedených v čl. 38 odst. 4 této směrnice a pro nějž z tohoto důvodu platí zákonný zákaz účasti v koncesních řízeních, neumožňuje podat důkaz o tom, že přijal nápravná opatření, jimiž by bylo možné prokázat, že je opět spolehlivý.

Ke druhé otázce

26 Podstatou druhé otázky předkládajícího soudu je, zda musí být čl. 38 odst. 9 a 10 směrnice 2014/23 vykládán v tom smyslu, že nebrání tomu, aby posouzení vhodnosti nápravných opatření přijatých hospodářským subjektem bylo svěřeno soudním orgánům, a v případě kladné odpovědi, zda musí být čl. 38 odst. 9 této směrnice vykládán v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, která soudním orgánům umožňuje zprostit osobu zákonného zákazu účasti v koncesních řízeních z důvodu odsouzení v trestním řízení, zrušit takový zákaz nebo rozhodnout, že v rejstříku trestů nebude uveden záznam o odsouzení.

27 Pokud jde o první část druhé otázky, je třeba konstatovat, že ze znění tří pododstavců, které tvoří čl. 38 odst. 9 směrnice 2014/23, nevyplývá, který orgán je pověřen posouzením vhodnosti nápravných opatření, kterých se hospodářský subjekt dovolává. Za těchto podmínek přísluší členským státům, aby při stanovení podmínek k provedení tohoto ustanovení podle čl. 38 odst. 10 této směrnice ve své vnitrostátní právní úpravě upřesnily totožnost orgánu oprávněného k tomuto posouzení tak, aby hospodářský subjekt mohl účinným způsobem uplatnit právo, které mu přiznává čl. 38 odst. 9 první pododstavec uvedené směrnice.

28 Tento výklad je potvrzen bodem 71 odůvodnění směrnice 2014/23, ve kterém se uvádí, že v rámci stanovení procesních a věcných podmínek k provedení čl. 38 odst. 9 směrnice 2014/23 musí mít členské státy možnost svobodně rozhodnout, zda ponechají posouzení vhodnosti nápravných opatření, kterých se dovolává hospodářský subjekt, na jednotlivých veřejných zadavatelích či zadavatelích, nebo svěří tento úkol jiným orgánům na ústřední či neústřední úrovni.

29 Z tohoto bodu odůvodnění vyplývá, že záměrem unijního normotvůrce bylo ponechat členským státům široký prostor pro uvážení, pokud jde o určení orgánů pověřených posouzením vhodnosti nápravných opatření. Ze slov „jiné orgány na ústřední či neústřední úrovni“ v tomto ohledu vyplývá, že členské státy mohou toto posouzení svěřit kterémukoli jinému orgánu mimo veřejného zadavatele nebo zadavatele.

30 To platí tím spíše, že soudní orgány – jak tvrdí francouzská a řecká vláda i Komise ve svých písemných vyjádřeních – jsou ze své podstaty schopny zcela objektivně a nezávisle posoudit vhodnost nápravných opatření a za tím účelem posoudit důkazy uvedené v první větě čl. 38 odst. 9 druhého pododstavce směrnice 2014/23 v souladu s požadavky stanovenými ve druhé a třetí větě tohoto ustanovení.

31 Nicméně je třeba, jak uvedla Komise ve svém písemném vyjádření, aby v případě, že členský stát zamýšlí svěřit takové posouzení soudním orgánům, byl k tomu zavedený vnitrostátní režim v souladu se všemi požadavky stanovenými v čl. 38 odst. 9 směrnice 2014/23 a aby bylo příslušné řízení sladěno se lhůtami, které jsou spojeny s koncesním řízením. V opačném případě, a zejména v situaci, kdy by soudní orgán nebyl oprávněn provést podrobné posouzení důkazů požadovaných v čl. 38 odst. 9 druhém pododstavci směrnice 2014/23 nebo by nemohl rozhodnout s konečnou platností před ukončením koncesního řízení, by právo zakotvené v prvním pododstavci tohoto ustanovení ve prospěch hospodářského subjektu bylo zbaveno své podstaty.

32 Pokud jde o druhou část druhé otázky, je třeba připomenout, že Soudnímu dvoru podle jeho ustálené judikatury nepřísluší, aby se v rámci řízení zahájeného na základě článku 267 SFEU vyjadřoval ke slučitelnosti norem vnitrostátního práva s unijním právem. Soudní dvůr má nicméně pravomoc k tomu, aby vnitrostátnímu soudu poskytl veškeré poznatky k výkladu unijního práva, které mu umožní posoudit slučitelnost norem vnitrostátního práva s unijním právem (rozsudek ze dne 25. října 2018, Sciotto, C-331/17, EU:C:2018:859, bod 27 a citovaná judikatura).

33 V tomto ohledu je na předkládajícím soudu, aby ověřil, zda taková soudní řízení, jako jsou řízení týkající se zproštění zákazu, zahlazení odsouzení soudem a neuvedení záznamu o odsouzení v rubrice č. 2 rejstříku trestů, skutečně odpovídají podmínkám a cíli režimu nápravných opatření zavedeného v čl. 38 odst. 9 směrnice 2014/23.

34 Konkrétně je na předkládajícím soudu, aby určil, zda taková řízení umožňují jednak dotčeným hospodářským subjektům podat před příslušnými soudními orgány důkaz o nápravných opatřeních uvedených v první větě čl. 38 odst. 9 druhého pododstavce směrnice 2014/23 a jednak uvedeným soudním orgánům posoudit vhodnost těchto opatření způsobem stanoveným ve druhé větě tohoto ustanovení a mají-li za to, že subjekt je v důsledku daných nápravných opatření opět spolehlivý, rozhodnout, že je subjekt zproštěn zákazu, že se odsouzení zahlazuje nebo že v rubrice č. 2 rejstříku trestů nebude uveden záznam o odsouzení.

35 V tomto rámci je třeba upřesnit, že pokud by bylo možné zprostit zákazu, zahladit odsouzení nebo rozhodnout, že v rubrice č. 2 rejstříku trestů nebude uveden záznam o odsouzení, aniž by byl příslušný soudní orgán povinen posoudit vhodnost přijatých nápravných opatření, a dotčené hospodářské subjekty by se tak mohly účastnit koncesních řízení bez podání důkazu o těchto opatřeních, jak tvrdí společnost Vert Marine a Komise ve svých písemných vyjádřeních, nebylo by možné se domnívat, že taková soudní řízení naplňují cíl a podmínky režimu nápravných opatření zavedeného v čl. 38 odst. 9 směrnice 2014/23, neboť jednak by veřejnému zadavateli neposkytovala žádnou záruku o opětovné spolehlivosti dotyčného hospodářského subjektu a jednak by umožňovala účast v koncesních řízeních potenciálně nespolehlivým subjektům.

36 Kromě toho se musí předkládající soud ujistit, že soudní řízení upravená vnitrostátním právem mohou včas zajistit hospodářskému subjektu, který se hodlá účastnit koncesního řízení, možnost podat důkaz o přijatých nápravných opatřeních. Právo stanovené v čl. 38 odst. 9 směrnice 2014/23 by totiž bylo zbaveno své podstaty, pokud by hospodářský subjekt nemohl účinně využít těchto řízení před ukončením koncesního řízení.

37 Společnost Vert Marine i Komise přitom ve svých písemných vyjádřeních tvrdí, že zahlazení odsouzení soudem – mimo skutečnost, že nesplňuje podmínku uvedenou v bodě 34 tohoto rozsudku – může být navrženo až po uplynutí určité lhůty, která se pohybuje od dvou do pěti let, což dotčeným hospodářským subjektům neumožňuje dosáhnout zahlazení odsouzení před uplynutím této lhůty. Je na předkládajícím soudu, aby tento aspekt ověřil, stejně jako mu přísluší ověřit, zda jsou lhůty spojené s řízením o zproštění zákazu a s řízením o neuvedení záznamu o odsouzení v rubrice č. 2 rejstříku trestů sladěné se lhůtami, které jsou spojeny s koncesními řízeními.

38 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na druhou otázku odpovědět tak, že čl. 38 odst. 9 a 10 směrnice 2014/23 musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání tomu, aby posouzení vhodnosti nápravných opatření přijatých hospodářským subjektem bylo svěřeno soudním orgánům, za podmínky, že k tomu zavedený vnitrostátní režim je v souladu se všemi požadavky stanovenými v čl. 38 odst. 9 této směrnice a že je příslušné řízení sladěno se lhůtami, které jsou spojeny s koncesním řízením. Dále musí být čl. 38 odst. 9 směrnice 2014/23 vykládán v tom smyslu, že nebrání vnitrostátní právní úpravě, která soudním orgánům umožňuje zprostit osobu zákonného zákazu účasti v koncesních řízeních z důvodu odsouzení v trestním řízení, zahladit takový zákaz nebo rozhodnout, že v rejstříku trestů nebude uveden záznam o odsouzení, za podmínky, že taková soudní řízení skutečně naplňují podmínky a cíl tohoto režimu, a zejména umožňují – jakmile se hospodářský subjekt hodlá účastnit koncesního řízení – včas odstranit zákaz, který jej postihuje, již na základě samotné vhodnosti nápravných opatření, kterých se tento subjekt dovolává, posouzených příslušným soudním orgánem v souladu s požadavky stanovenými v tomto ustanovení, což přísluší ověřit předkládajícímu soudu.

K nákladům řízení

39 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (devátý senát) rozhodl takto:

1) **Článek 38 odst. 9 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/23/EU ze dne 26. února 2014 o udělování koncesí musí být vykládán v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, která hospodářskému subjektu, jenž byl pravomocně odsouzen pro některý z trestných činů uvedených v čl. 38 odst. 4 této směrnice a pro nějž z tohoto důvodu platí zákonný zákaz účasti v koncesních řízeních, neumožňuje podat důkaz o tom, že přijal nápravná opatření, jimiž by bylo možné prokázat, že je opět spolehlivý.**

2) **Článek 38 odst. 9 a 10 směrnice 2014/23 musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání tomu, aby posouzení vhodnosti nápravných opatření přijatých hospodářským subjektem bylo svěřeno soudním orgánům, za podmínky, že k tomu zavedený vnitrostátní režim je v souladu se všemi požadavky stanovenými v čl. 38 odst. 9 této směrnice a že je příslušné řízení sladěno se lhůtami, které jsou spojeny s koncesním řízením. Dále musí být čl. 38 odst. 9 směrnice 2014/23 vykládán v tom smyslu, že nebrání vnitrostátní právní úpravě, která soudním orgánům umožňuje zprostit osobu zákonného zákazu účasti v koncesních řízeních z důvodu odsouzení v trestním řízení, zahladit takový zákaz nebo rozhodnout, že v rejstříku trestů nebude uveden záznam o odsouzení, za podmínky, že taková soudní řízení skutečně naplňují**

podmínky a cíl tohoto režimu, a zejména umožňují – jakmile se hospodářský subjekt hodlá účastnit koncesního řízení – včas odstranit zákaz, který jej postihuje, již na základě samotné vhodnosti nápravných opatření, kterých se tento subjekt dovolává, posouzených příslušným soudním orgánem v souladu s požadavky stanovenými v tomto ustanovení, což přísluší ověřit předkládajícímu soudu.

Podpisy.